Co dzieje się ze zwierzętami, gdy płonie las?

13.5.2026 - | Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych

Pożar w Puszczy Solskiej budzi wiele pytań o los dzikich zwierząt. Skala strat nie jest jeszcze znana. Natomiast wiemy, że wiele gatunków potrafi skutecznie uciekać przed ogniem.

Po ugaszeniu ostatnich zarzewi ognia na teren pożarzyska weszli leśnicy. Sprawdzają**,** jak fauna reaguje na pożar i jak wygląda powrót życia na pogorzeliska.

Z dotychczasowych obserwacji służb terenowych Nadleśnictwa Józefów oraz strażaków nie wynika jednak, aby doszło do masowej śmierci zwierząt. Większość dzikich zwierząt posiada rozwinięte mechanizmy obronne – reagują na dym, hałas i zmiany temperatury jeszcze przed pojawieniem się ognia, co umożliwia im opuszczenie zagrożonego terenu.

Na tym etapie nie ma wiarygodnych danych liczbowych określających straty wśród zwierząt. Jednak ocena wpływu pożaru na faunę wymaga czasu oraz szczegółowych obserwacji prowadzonych już po zakończeniu działań gaśniczych.

Najbardziej zagrożone są gatunki związane z runem leśnym i ściółką. Dotyczy to przede wszystkim młodych ptaków w gniazdach, drobnych ssaków, płazów oraz gadów. Ich ograniczona mobilność sprawia, że mają znacznie mniejsze szanse na ucieczkę.

Z kolei dorosłe ptaki i większe ssaki – takie jak jelenie, sarny czy łosie – zazwyczaj skutecznie unikają ognia. W ich przypadku większym problemem może być późniejsze pogorszenie warunków bytowych, w tym dostęp do pokarmu i schronienia.

Pożar a ptaki w okresie lęgowym

Pożar lasu w okresie lęgowym stanowi szczególne zagrożenie dla ptaków. Najbardziej narażone są gniazda zlokalizowane w trawach, krzewach i na ziemi. Jaja oraz pisklęta często nie mają szans na przetrwanie.

Ogień powoduje również czasowe ograniczenie dostępnych miejsc do żerowania i schronienia. W efekcie część ptaków przenosi się na sąsiednie, nieobjęte pożarem tereny. Choć wpływ pożaru na lęgi jest istotnie niekorzystny, wiele gatunków potrafi adaptować się do zmieniających się warunków środowiskowych.

Czy zwierzęta wracają na pogorzeliska

Powrót zwierząt na tereny po pożarze zależy od skali zniszczeń i tempa regeneracji środowiska. Niektóre gatunki pojawiają się stosunkowo szybko, zwłaszcza jeśli teren nadal oferuje pokarm. Inne – szczególnie silnie związane z określonym typem siedliska – wracają dopiero po dłuższym czasie.

Janowi Kaczmarowskiemu, naszemu specjaliście od ochrony przeciwpożarowej z Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, udało się uchwycić mrówki na pożarzysku. Spłonęło mrowisko, ale części mrówek z kolonii udało się przeżyć. Widać, że niezwłocznie przystąpiły do zbierania materiału do odbudowy mrowiska.

Regeneracja lasu to proces naturalny, ale wieloletni. Najpierw odbudowuje się runo leśne i ściółka, a wraz z nimi stopniowo powraca życie zwierzęce.

Czy potrzebna jest pomoc dla zwierząt po pożarze

Obecnie służby leśne nie prowadzą bezpośrednich interwencji wobec zwierząt, ponieważ nie stwierdzono sytuacji wymagających takiej pomocy. Teren pogorzeliska jest jednak stale monitorowany.

Leśnicy podkreślają, że w środowisku naturalnym kluczowe znaczenie ma ograniczenie niepotrzebnej ingerencji człowieka. Przyroda posiada własne mechanizmy regeneracji, a działania służb koncentrują się przede wszystkim na obserwacji zmian i zabezpieczeniu terenu.

Zachęcamy do zapoznania się artykułem Jana Kaczmarowskiego „Dzicy piromani”, w jednym z numerów naszego kwartalnika „Echa Leśne”.

Pożar w Puszczy Solskiej pokazuje, jak ważne jest zrozumienie procesów zachodzących w przyrodzie. Choć ogień stanowi poważne zagrożenie, wiele gatunków potrafi się przed nim chronić, a las – mimo zniszczeń – ma zdolność do odradzania się.

https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/co-dzieje-sie-ze-zwierzetami-gdy-plonie-las